Voortgangsrapportage Doelen Beleidskader Sociaal Domein 2024

In de door de gemeenteraad vastgestelde strategische visie op het sociaal domein en in het beleidskader zijn twaalf doelen geformuleerd die bijdragen aan het hoofddoel van het beleid. Dit is verwoord in de titel van de strategische visie; *Meedoen! In Meierijstad hoort iedereen erbij. Naar een inclusieve samenleving.*

Jaarlijks doen we in een voortgangsrapportage verslag van de inspanningen die het afgelopen jaar verricht zijn om een bijdrage te leveren aan het bereiken van de doelen. Deze rapportage wordt gelijk met het jaarverslag/jaarrekening aangeboden. Voor een meer data gedreven analyse verwijzen wij graag naar het Dashboard Sociaal Domein, waarin operationeel tactische resultaten zijn opgenomen, of naar de 4G Monitor Sociaal Domein, die tactisch strategische resultaten weergeeft. Deze monitor wordt elke twee jaar gelijk met de begroting aangeboden. In het najaar van 2024 is de 4G monitor aangeboden aan de gemeenteraad.

1. Meer kinderen en jongeren van 0-27 benutten hun kansen en talenten, zo nodig met hulp.

Kinderen en jongeren van Meierijstad zijn de toekomst. Het is van belang dat zij voldoende ontwikkelmogelijkheden hebben op het gebied van onderwijs, welzijn en vrijetijdsbesteding om hun kansen en talenten te benutten. Meedoen voor iedereen is hierbij het uitgangspunt. Daar waar nodig krijgen kinderen en jongeren hulp. Deze hulp is dichtbij en snel beschikbaar.
Een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren is hun gezondheid. Het streven is dat zoveel mogelijk kinderen in Meierijstad gebruik maken van het jeugdgezondheidsprogramma van de GGD. In het kader van dit programma worden kinderen gevaccineerd en wordt de ontwikkeling en gezondheid gemonitord. Uit deze monitors blijkt dat een groot deel (circa 85%) van de kinderen en jongeren in Meierijstad zich zonder inzet van extra hulp kan ontplooien. De ambitie voor de komende jaren is om deze groep te vergroten. Dit doen we door te blijven investeren in de basisvoorzieningen, preventie, het huidige aanbod van vroegsignalering, voorlichting en advies en de samenwerking. Kwetsbare groepen krijgen hierbij extra aandacht.

Op het moment dat kinderen, jeugdigen en ouders vragen hebben op het gebied van opvoeden en opgroeien, dan kunnen zij die stellen in de directe omgeving en op bekende plekken zoals het consultatiebureau, school, de huisarts, het Centrum Jeugd en Gezin en bij het jongerenwerk. Uiteraard gaat de professional in op de gestelde vraag maar daarnaast is er ook aandacht voor de talenten van de kinderen, jongeren en hun omgeving. Want immers iedereen heeft een talent dat hij of zij kan inzetten. Naast het zelf bieden van hulp en ondersteuning hebben eerdergenoemde professionals ook de mogelijkheid om al dan niet rechtstreeks hulp in te zetten in het kader van de Jeugdwet. Het streven is dat deze hulp snel, dichtbij en zo kort mogelijk wordt ingezet. Een vorm van hulp die dichtbij wordt ingezet, is de hulp die wordt geboden op scholen in het kader van Passend Onderwijs. Met Passend Onderwijs streven wij na dat kinderen nabij hun huis in hun vertrouwde sociale omgeving naar school kunnen. Indien dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar de beste alternatieven.

Het onderwijs is een belangrijke plek voor kinderen en jongeren om zich ontwikkelen. De samenwerking met onderwijs is daarom van groot belang, waarbij opleidingen afgestemd moeten zijn op de kansen in de arbeidsmarkt. Het onderwijs moet innoverend zijn en blijven, niet volgend. De taken en verantwoordelijkheden van diverse partners worden nader uitgewerkt in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Thema's die een plek krijgen in de LEA zijn onder andere:

- Het verminderen van onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid.
- Een betere verbinding maken tussen onderwijs, ondernemers en overheid (3 O's).
- Betere aansluiting van onderwijs en zorg (Passend Onderwijs, inclusieve samenleving) en Onderwijs en Techniek.

In de LEA wordt een verwijzing gemaakt naar de samenwerking tussen onderwijs, overheid en ondernemers in de 3O's. Daarmee willen we voorkomen dat er aan twee 'tafels' dezelfde informatie wordt besproken. Dit zal duidelijker beschreven worden. De inbreng van het POM op de LEA zal daardoor afhankelijk zijn van aanpalende thema's.

Gerealiseerd in 2024

In 2024 blijft het jongerenwerk in Meierijstad zich inzetten voor jongeren, met een sterke samenwerking met scholen en activiteiten in jongerencentra, wijken en op sportveldjes. Wekelijks zijn er open inloop- en sportactiviteiten, en in de vakanties worden in samenwerking met buurtsportwerk extra activiteiten georganiseerd voor jeugd. Jongerenwerkers zijn structureel, wekelijks aanwezig op de drie middelbare scholen in Meierijstad, tijdens pauzes, (zorg)besprekingen en projecten zoals Bobbi B en de TimeOut voorziening. Ook organiseren ze activiteiten na school, zodat een plek hebben om naartoe te gaan en niet gaan rondhangen op straat. Extra aandacht gaat uit naar jongeren die dreigen uit te vallen op school. (Jeugd)professionals geven steeds vaker signalen af dat er ook zorgen zijn om kinderen in de basisschoolleeftijd uit Meierijstad, vooral bij groep 7 en 8 leerlingen. In Meierijstad verwachten we dat het jongerenwerk een positieve invloed kan hebben op deze leerlingen. Daarom is het jongerenwerk in 2024 ook vaker aanwezig in groep 7 en 8 van het basisonderwijs. In Veghel gebeurt dit structureel op De Vijfmaster en De Ark en op verzoek bij De Uilenbrink en De Wijzelaar. In Schijndel is het jongerenwerk structureel aanwezig op EBC-Noord.In 2024 zijn we gestart met een pilot kinderwerk in twee wijken, namelijk Kienehoef en De Leest. De kinderwerker heeft zich in 2024 gericht op het organiseren van activiteiten en het versterken van samenwerkingen binnen de twee wijken. Er zijn verschillende evenementen georganiseerd, zoals de Brickmaster-wedstrijd, Sinterklaasvieringen en Sport on Tour. Ook is er aandacht besteed aan kinderen die thuis geen mogelijkheid hadden om een surprise te knutselen.

Daarnaast is samengewerkt met de wijkvereniging en basisscholen om structurele activiteiten aan te bieden en ouderbetrokkenheid te vergroten. In Veghel is bij basisschool De Ark behoefte aan huiswerkbegeleiding. Kinderwerk biedt hier een rustige en veilige plek waar kinderen onder begeleiding hun huiswerk kunnen maken. Op basisschool Kompas ligt de focus op naschoolse sportactiviteiten en begeleid buitenspelen, om kinderen een veilige speelomgeving te bieden en conflicten op het schoolplein te verminderen.

In Sint-Oedenrode zal kinderwerk wekelijks aanwezig zijn op basisschool De Kienehoef om verbinding te leggen met kinderen en ouders. Dit omvat het signaleren van behoeften, het ondersteunen van individuele kinderen en het wegwijs maken van ouders met een andere achtergrond binnen de school. Met basisschool De Springplank wordt gewerkt aan een samenwerking om aan specifieke behoeften binnen de school te voldoen.

Ook wordt de samenwerking met het jongerenwerk versterkt om een soepele overgang naar de middelbare school te bevorderen. Zo is gewerkt aan een veilige en toegankelijke omgeving voor kinderen in de wijk.

Na 31 december 2024 loopt de driejarige pilot *SteunOuder* af. In 2025 volgt nog eenmalige subsidie, daarna is er structureel budget opgenomen in de gemeentebegroting.
Sinds de start zijn 28 matches gemaakt en 96 gezinnen begeleid. In 2024 kwamen daar 8 nieuwe matches, 19 vraaggezinnen en 11 steunouders bij. Momenteel krijgen 21 kinderen steun van een steunouder.
SteunOuder biedt preventieve hulp, ondersteuning bij zorgtrajecten en tijdelijke steun voor gezinnen die dat nodig hebben. Dit geldt ook voor statushouders, pleeggezinnen, jonge mantelzorgers en gezinnen uit de toeslagenaffaire.
Het project sluit aan bij de doelen van het Coalitieakkoord en de focus van CJG Meierijstad op laagdrempelige en preventieve zorg. In 2024 lag de nadruk op speeltuindates, informatie voor nieuwkomers en samenwerking met opbouwwerkers. SteunOuder blijft een waardevolle ondersteuning voor gezinnen en de gemeenschap.

Onder de vlag van het CJG bieden wij het Adviespunt Kind en Scheiding, een kenniscentrum dat inwoners van Meierijstad ondersteunt bij scheidingen. Het biedt brede ondersteuning, van pedagogisch en juridisch advies tot emotionele hulp en praktische tips. Inwoners kunnen hier terecht voor informatie over alles wat geregeld moet worden bij een scheiding. Wanneer specialistische ondersteuning nodig is, kan het Adviespunt doorverwijzen naar passende organisaties. Het Adviespunt groeit en ontvangt steeds meer vragen, niet alleen van inwoners, maar ook van professionals. Sinds 2024 is er structureel budget toegekend. We monitoren de inzet om te zorgen dat we in de vraag kunnen voorzien en om de landelijke trend van toenemende en complexere scheidingen ook in Meierijstad te signaleren.

In 2024 heeft gemeente Meierijstad met behulp van SPUK/GALA-middelen verschillende belangrijke initiatieven binnen het programma Kansrijke Start ondersteund.
Een belangrijk programma is Centering Pregnancy, Dit is een programma voor zwangere vrouwen waarbij ze in groepsverband zorg en informatie krijgen, en elkaar ondersteunen tijdens de zwangerschap. Daarnaast is er onder het motto Bevallen, Bier en Bitterballen voorlichting gegeven aan (aanstaande) vaders over hun rol tijdens de zwangerschap en bevalling. Ook heeft de gemeente lactatiekundige hulp beschikbaar gesteld via de GGD Hart voor Brabant voor ouders die ondersteuning nodig hebben bij borstvoeding, maar dit niet zelf kunnen bekostigen. Vanaf het najaar van 2024 zijn twee borstkolven aangeschaft en beschikbaar gesteld voor gratis uitleen aan ouders die deze niet zelf kunnen betalen. In 2024 zijn er ook 9 MamaKits-trajecten ingezet in Meierijstad. Dit preventieve aanbod richt zich op ouders die zich na de bevalling niet goed voelen, met als doel het voorkomen van postpartum depressies en het normaliseren van gevoelens rondom het ouderschap. Binnen het programma Kansrijke Start heeft de gemeente Meierijstad samengewerkt met Stichting Babyspullen om babystartpakketten aan kwetsbare gezinnen te verstrekken. Deze pakketten bevatten essentiële babybenodigdheden en bieden ouders die moeite hebben met het aanschaffen hiervan een zorgeloze start. De werkgroep *Opvoeden* binnen Kansrijke Start heeft geprobeerd bijeenkomsten te organiseren voor ouders over opvoeden na de bevalling, maar helaas bleek de belangstelling in 2024 onvoldoende. In 2025 wordt een behoeftepeiling uitgevoerd om de interesse beter te begrijpen. Om de impact van deze initiatieven te vergroten, werkt de gemeente Meierijstad op regionaal niveau samen met andere gemeenten en partners. Dit omvat een subregionale samenwerking met de gemeenten Oss, Maashorst, Bernheze en Boekel, evenals samenwerking met VSV KIEM (Verloskundig Samenwerkingsverband) om de zorg rondom zwangerschap en geboorte in de regio verder te versterken. Deze initiatieven dragen bij aan de doelstelling om kwetsbare gezinnen te ondersteunen en hen een gezonde en zorgeloze start te bieden.

Ten aanzien van de jeugdhulp zien we in 2024, een hoge inzet van jeugdhulp bij voornamelijk specialistische GGZ-problematiek. Kosten en het tekort op de budgetten blijven onverminderd hoog.Om de oorzaak hiervan te achterhalen is een analyse gemaakt. Acties die voortkomen uit de analyse zijn eind 2024 gestart en richten zich vooral op normaliseren en kritisch blijven als verwijzer in de vorm van “doen wat nodig is”.

Naar aanleiding van de resultaten van de VVE monitor in 2023 is besloten om de tutoring binnen gemeente Meierijstad te harmoniseren op financieel en inhoudelijk vlak en daarmee kinderen in Meierijstad gelijkheid in kansen te geven op het gebied van taalstimulatie. Er is een kwaliteitskader opgesteld in samenwerking met alle partners. Dit kwaliteitskader zal in 2025 worden geformaliseerd tezamen met de subsidieregeling.

LEA
In 2024 zijn er vragenlijsten uitgezonden en is er een bijeenkomst geweest met alle partners om de laatste LEA te evalueren. Op basis van deze uitkomsten is er een adviesrapport geschreven. Dit adviesrapport is een onderlegger om de bestuurlijke gesprekken op te starten en daarmee een nieuwe LEA te realiseren in eerste helft van 2025.

VVE monitor
In 2024 is er een VVE- monitor (Voor- en Vroegschoolse Educatie) gerealiseerd om zicht te krijgen op de stand van zaken omtrent de ontwikkeling en doorontwikkelingen van VVE binnen de gemeente. Hiermee wordt de kwaliteit van het VVE aanbod gewaarborgd en wordt het effect van interventies in beeld gebracht.

Voorleesexpress NOBB
De VoorleesExpress is erop gericht kinderen in een vroege levensfase – 2 tot 8 jaar – te helpen met taal en lezen. Met het voorleestraject krijgt een gezin een half jaar begeleiding om actief aan de slag te gaan met voorlezen en taal. Ouders krijgen van de vrijwilliger handvatten om het voorlezen te kunnen voortzetten.
In 2024 is een inhaalslag gemaakt met het werven van vrijwilligers en het koppelen van vrijwilligers aan gezinnen. Ook is verder geïnvesteerd in het netwerk van toeleiders en samenwerkingspartners. Daarnaast is er gewerkt aan deskundigheidsbevordering van de voorlezers en het wegwerken van de wachtlijst.

In 2023 zijn we op acht basisscholen in Veghel gestart met het uitbreiden van de aansluitfunctie (CJG op school) op de scholen. Er zijn twee consulenten jeugd en onderwijs die zich volledig bezighouden met. Het versterken van de verbinding onderwijs en (preventieve) jeugdhulp. Zij bieden (collectieve) preventieve ondersteuning aan ouders/verzorgers en leerlingen en ondersteunen het onderwijspersoneel waar nodig op het gebied van preventieve jeugdhulp. Deze vorm van preventie blijft een van de speerpunten van de gemeente Meierijstad. De basis voor het versterken van de verbinding onderwijs en jeugdhulp is de samenwerking op de school.

2. Meer (jong)volwassenen doen naar vermogen mee in de samenleving, waar mogelijk via betaald werk.

Meierijstad blijft werken aan een sterk netwerk tussen ondernemers, overheid en onderwijs. Daarvoor maakt zij onder andere deel uit van AgriFood Capital; een economisch samenwerkingsverband van gemeenten en waterschappen, het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen in Noordoost-Brabant. Samen wordt gewerkt aan innovatieve oplossingen voor vraagstukken rondom duurzaamheid, arbeidsmarkt, voeding en gezondheid.
Onderwijs is belangrijk voor de ontwikkeling van mensen, evenals een 'Leven lang ontwikkelen'. Met gelijke kansen voor iedereen; iedereen doet mee. In Meierijstad moet iedereen zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen, met passend onderwijs waar nodig. Meierijstad stimuleert de aansluiting van opleidingen met het aanbod op de arbeidsmarkt.
In de huidige economische situatie is het voor de mensen die kunnen en willen werken, 'gemakkelijker' om een baan te vinden. Wel blijft het belangrijk dat opleidingen blijven aansluiten op de kansen in de arbeidsmarkt. We kennen op dit moment een krapte op de arbeidsmarkt, zoals in de techniek/horeca/transport/ zorg/onderwijs, maar de arbeidsmarkt kan in de toekomst ook weer veranderen. We hebben vooral aandacht voor de mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt; iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij. Door (weer) mee te doen, voel je dat je ertoe doet – dat je erbij hoort. Zelfs met enkel een uurtje sport in de week, doe je (weer) mee. En kleine stapjes op de participatieladder dragen al bij aan het welbevinden van die persoon.

Samen met de werkontwikkelbedrijven IBN en WSD zet Meierijstad in op die stapjes op de participatieladder; en als een volledig betaalde baan (nog) niet mogelijk is, gaan deze mensen aan de slag met een Loonkostensubsidie, waardoor de verminderde productiviteit voor een werkgever wordt gecompenseerd. Maar altijd gericht op uitstroom naar regulier werk.

Met het programma Participeren in Meierijstad (PIM) investeren we in de kracht van de samenleving. Dit doen we samen met onze werkontwikkelbedrijven WSD en IBN, waarbij we inzetten om inwoners naar werk of zinvolle dagbesteding te begeleiden.

Meierijstad heeft ingezet op een eigen coördinator Social Return binnen de Participatiewet. De opdracht is om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Met de Participatiewet, Quotum Arbeid beperkten en de Wet Banenafspraak worden ook werkgevers direct geconfronteerd met de verplichting om banen beschikbaar te stellen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Als we kijken naar de werkgevers, blijkt de ontwikkeling van het sociaal ondernemerschap positief te zijn. Ook in de regio rondom gemeente Meierijstad, groeit de belangstelling en het enthousiasme voor sociaal ondernemerschap.

Een belangrijke vraag die hierbij speelt is, hoe er zoveel mogelijk duurzame werkgelegenheid voor de entree/onderkant van de arbeidsmarkt gecreëerd kan worden. De rol van de gemeente Meierijstad en de regionale samenwerking beperkt zich niet tot het enkel onder de aandacht brengen van sociaal ondernemen. De rol van deelnemende gemeenten zoals Meierijstad onderscheidt zich door sociaal ondernemerschap te stimuleren, te faciliteren en ook door zelf een voorbeeldrol aan te nemen als sociaal werkgever. In dit kader maken wij en overige publieke opdrachtgevers in Noordoost-Brabant bij de inkoop afspraken met organisaties over sociale voorwaarden, die opgenomen zijn in de opdrachtverstrekking. Wij vragen van onze opdrachtnemers, in ruil voor de verkregen opdracht een deel werkgelegenheid terug. Dit noemen we 'social return' of SROI (Social Return On Investment).

Gerealiseerd in 2024
PIM streeft ernaar om in 2025 iedereen die wil en kan werken een garantie op werk te bieden — of anders een zinvolle daginvulling. De afgelopen jaren is PIM gegroeid van een project naar een structurele dienstverlening voor inwoners van de gemeente Meierijstad. Samen met onze partners blijven we voortdurend kijken waar en hoe onze dienstverlening versterkt en verbeterd kan worden.
Dankzij de gunstige arbeidsmarkt kunnen we kwetsbare inwoners sneller begeleiden naar passend werk. Tegelijkertijd merken we dat de groep mensen die nu een bijstandsuitkering aanvraagt, vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Met onze PIM-partners begeleiden we deze mensen stap voor stap richting het maximaal haalbare participatieniveau.

PIM Werkt
In 2024 zagen we een duidelijke toename in de vraag naar onze dienstverlening. Steeds meer inwoners en partners weten PIM Werkt te vinden. We merken dat veel mensen het lastig vinden om zelfstandig in de digitale wereld op zoek te gaan naar werk. Dit geldt niet alleen voor werkzoekenden zonder baan, maar ook voor mensen die van baan willen veranderen. PIM Werkt biedt hierbij laagdrempelige en persoonlijke ondersteuning.

Evaluatie klantreis inwoners
In 2024 zijn we gestart met een pilot om op een nieuwe manier inwoners te betrekken bij het verbeteren van beleid. Met een groep van 13 inwoners hebben we de volledige klantreis in kaart gebracht: van het moment van instroom in de uitkering tot aan de uitstroom. We spraken met mensen die net een uitkering ontvingen, al langere tijd in de uitkering zaten én met mensen die succesvol zijn uitgestroomd.
Deze gesprekken leverden waardevolle inzichten en ideeën op. Belangrijke thema’s die naar voren kwamen zijn: het vergroten van de zichtbaarheid van PIM Werkt, blijvende ondersteuning na uitstroom en het inzetten van ervaringsdeskundigen binnen trajecten. Deze input nemen we mee in de doorontwikkeling van onze dienstverlening.

Toekomst werkontwikkelbedrijven
In 2024 zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de toekomst van de werkontwikkelbedrijven. De centrale vraag: hoe maken we de infrastructuur duurzaam en toekomstbestendig? Gemeente Meierijstad is samen met IBN en WSD gestart met een verkenning van deze toekomstscenario’s. Gezamenlijk zetten we stappen richting een sterke en flexibele infrastructuur die aansluit op de veranderende arbeidsmarkt.

3. Nieuwkomers in Meierijstad integreren sneller in de samenleving met een duurzaam resultaat.

Integreren in Nederland is voor veel nieuwkomers ingewikkeld. Vroeg beginnen met inburgering en integratie is essentieel. Gemeente Meierijstad wil nieuwkomers zo snel mogelijk integreren in de samenleving met een duurzaam resultaat door statushouders meteen naar werk, opleiding of ondernemerschap te begeleiden. Als dit (nog) niet kan, dan wordt er (eerst) gestart met begeleiding naar zorg of participatie.
Van rijkswege gaat de inburgering van nieuwkomers op de schop. De gemeenten krijgen in 2021 weer de regie over de inburgering. Het einddoel is dat nieuwkomers in Nederland zo snel mogelijk (kunnen) participeren. De gemeente krijgt meer regie en meer ruimte om inburgering integraal en op maat aan te bieden. Dit betekent een extra stimulans om de krapte op de arbeidsmarkt op te vangen en biedt dus positieve kansen voor ondernemers en werkzoekenden.
De SW-bedrijven hebben statushouder als prioritaire doelgroep aangewezen. Samen bereiden wij ons voor op de uitvoering van de nieuwe wet. Wij kiezen voor een parallelle en integrale aanpak waarbij zowel 1) huisvesting; 2) taal & inburgering; 3) maatschappelijke participatie; 4) onderwijs; 5) werk, inkomen en ondernemerschap; en 6) welzijn en gezondheid centraal staan.

Gerealiseerd 2024
Eind 2021 is het beleidskader Inburgering vastgesteld. Het uitgangspunt van het beleidskader Inburgering is niet alleen de taal leren, maar ook participeren naast inburgering. Om de aanpak te versterken en als gemeente een regierol te spelen, zijn er in het beleidsplan Inburgering verschillende aandachtspunten benoemd. Onze aanpak versterken we op een aantal onderdelen namelijk:

1. Samenwerking en communicatie
2. Financieel ontzorgen
3. Uitbreiding inzet rolmodellen
4. Werkgeversaanpak
5. Aanbod voor kinderen en jongvolwassen

In 2023 zijn op de vijf verschillende onderdelen diverse projecten gestart. In 2024 zijn deze projecten verder doorontwikkeld en verdiept. In oktober 2024 is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht van de voortgang rondom de Wet inburgering 2021.

Wat hebben we in 2024 gedaan?
Samenwerking en communicatie
In 2024 hebben we samen met onze partners een bijeenkomst georganiseerd om de samenwerking verder te versterken. Daarnaast hebben we informatiesessies gehouden bij verschillende organisaties, zoals Sociaal Werk Meierijstad, om partners meer inzicht te geven in de Wet inburgering.

Ook is de samenwerking met de asielopvang in de gemeente Meierijstad verbeterd. Veel nieuwkomers die hier verblijven, krijgen een verblijfsvergunning en worden gehuisvest in Nederland. Om deze periode zo goed mogelijk te benutten, hebben het opvangteam en het inburgeringsteam de samenwerking versterkt, zodat nieuwkomers al tijdens hun verblijf in de opvang kunnen starten met werken en inburgeren.

Financieel ontzorgen
De Wet inburgering verplicht gemeenten om nieuwkomers gedurende zes maanden financieel te ondersteunen, zonder strikte richtlijnen over de invulling daarvan. Sinds 2023 is deze verplichting versoepeld, waardoor ruimte is ontstaan voor maatwerk. Deze benadering sluit goed aan bij de werkwijze binnen Meierijstad.

Naast financiële ondersteuning wordt ingezet op trainingen in financiële zelfredzaamheid. Deze aanpak blijkt effectiever; nieuwkomers ontwikkelen sneller inzicht en zelfstandigheid in hun financiële situatie.

Sinds 2023 is een nazorgloket actief bij PIM Werkt, gericht op vragen over werk, taal en begeleiding voor nieuwkomers. In 2024 is het gebruik van het loket sterk toegenomen, waardoor uitbreiding naar Schijndel (locatie: Het Spectrum) is gerealiseerd.

Inzet rolmodellen
In 2021 hebben we 11 rolmodellen opgeleid. Deze rolmodellen zijn zelf migrant of vluchteling en genieten daardoor het vertrouwen binnen hun eigen gemeenschap. Zij weten uit eerste hand hoe het is om in Nederland een nieuw leven op te bouwen en begrijpen als geen ander wat er nodig is om cultuurverschillen te overbruggen. Verschillende partners binnen het sociaal domein zetten deze rolmodellen in om nieuwkomers te ondersteunen. In 2023 hebben we een tweede groep sleutelpersonen opgeleid. Momenteel zijn er 24 sleutelpersonen actief in de gemeente Meierijstad.

Daarnaast hebben we in 2024 onderzocht of een aantal sleutelpersonen een betaalde functie kon krijgen. Samen met onze partner voor maatschappelijke begeleiding van nieuwkomers hebben we gesprekken gevoerd over het in dienst nemen van sleutelpersonen. De verwachting is dat in 2025 twee sleutelpersonen een contract aangeboden krijgen.

Werkgeversaanpak
Sinds 2024 is een accountmanager statushouders aangesteld met een specifieke focus op statushouders. Deze functie is ontstaan door de toename van het aantal inburgeraars binnen Meierijstad. De accountmanager breidt het netwerk van betrokken werkgevers uit en zorgt voor goede afstemming en begeleiding op de werkvloer.
Ook worden gesprekken gevoerd om obstakels bij werkgevers weg te nemen, zodat statushouders eenvoudiger en duurzamer kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt.

Aanbod voor kinderen en jongvolwassenen
In 2024 is een apart inburgeringsprogramma gestart voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar. Uit gesprekken met jongeren en samenwerkingspartners bleek dat deze groep specifieke behoeften heeft. Dit programma sluit beter aan op hun leefwereld en ontwikkelingsfase.

4. Inwoners met (dreigende) problematische schulden krijgen eerder, beter en sneller steun.

Inwoners met (dreigende) problematische schulden krijgen eerder, beter en sneller steun. De maatschappelijke opgave is het aantal mensen met problematische schulden terug te dringen en mensen met schulden effectiever te helpen. Gemeenten/VNG en het Rijk trekken vanaf 2022 tot en met 2025 samen op optrekken in het kader van de aanpak geldzorgen, armoede en schulden. De gezamenlijke ambitie is het aantal mensen met problematische schulden substantieel terug te dringen en mensen met schulden effectiever te helpen door beginnende schulden vroeg te signaleren en door mensen die minder zelfredzaam zijn te ontzorgen.
Gemeenten krijgen ook meer mogelijkheden om de kosten van het zogeheten beschermingsbewind te beheersen. Hierbij wordt niet alleen het 'financiële probleem' opgelost, maar wordt ook gestuurd op gedragsverandering.
Gemeenten/VNG zetten zich met name in om de schuldhulp te verbeteren; denk hierbij aan de inzet voor de toegang, korte wachttijden, integraal werken en stress sensitieve dienstverlening, preventie, vroegsignalering, samenwerking met grote uitvoerders, lokaal actieve (maatschappelijke) organisaties en vrijwilligersorganisaties.

Wij willen iedere inwoner die in financiële problemen komt, passende ondersteuning bieden. Daarom zetten we beleid in dat uitgaat van een integrale aanpak en maatwerk. We geven hiervoor uitvoering aan de vastgestelde nota's:

- Beleidsnota Nieuwe instrumenten voor effectieve schuldhulpverlening Budget coaching en Budgetbeheer Meierijstad;
- Beleidsnota Herijking beleid Armoedebestrijding 2018 – 2021.

Gerealiseerd 2024
Opvolging aanbevelingen Verwey Jonker Instituut

In 2023 heeft het Verwey-Jonker Instituut onderzoek gedaan naar verbeterpunten voor ons armoedebeleid. Na oplevering van dit rapport, zijn we in 2024 hard aan de slag gegaan met deze aanbevelingen d.m.v. implementatie en borging. We hebben ingezet op meerdere aanbevelingen tegelijkertijd, denk hierbij aan:
- Meer bekendheid gegeven aan inkomensondersteunende regelingen. De energietoeslag groep is aangeschreven en geattendeerd op andere regelingen en er is gewerkt aan een voorstel voor ambtshalve verstrekken van een aantal minimaregelingen;
- Het realiseren van een cultuuromslag en casuïstiek met elkaar bespreken. We zijn daarom gestart met een intervisie pilot bij één van de vakgroepen om daar ervaringen mee op te doen;
- Meer gebruik maken van ervaringsdeskundigheid. In 2024 zijn twee ervaringsdeskundigen geldzorgen aangenomen en vanaf het einde van het jaar gedetacheerd bij gemeente Meierijstad
- Meer bekendheid geven aan de loketten in de wijk. We zijn aangesloten bij Geldfit om inwoners beter door te leiden naar de juiste plek, onder andere de loketten Geld & Zo.

Start implementatie basisdienstverlening schuldhulpverlening

In 2024 hebben het ministerie van SZW, de VNG, NVVK en Divosa gezamenlijk bekend gemaakt dat de dienstverlening op het gebied van schuldhulpverlening gelijkgetrokken dient te worden. Om hiertoe te komen zijn 20 elementen opgesteld die elke gemeente dient te implementeren. In 2024 zijn we met name gestart met de implementatie van elementen in de uitvoering. Denk hierbij aan het aanbieden van een begeleidingstraject vanaf start melding en het blijven evalueren van het plan van aanpak. Een van de elementen richt zich ook op doorstroom bij schuldenbewind. Ondanks dat hier landelijk ontwikkelingen in zijn waarvan we de uitkomst nog af moeten wachten, hebben wij als gemeente in 2024 ook ingezet op een pilot waarbij wij als gemeente inwoners die onder bewind staan zelf gaan coachen naar financiële zelfredzaamheid. Formeel ligt deze taak bij de bewindvoerder, maar zij hebben hier niet altijd voldoende expertise voor. De inzet van deze pilot zorgt voor minder terugval en een betere uitstroom uit beschermingsbewind. We hopen hiermee voor uit te lopen op het element uit de basisdienstverlening. Implementatie van de overige elementen zal ook nog in 2025 en verder onze aandacht vereisen.

Rol armoedeambassadeur
In 2023 heeft de functie van armoedeambassadeur een structurele invulling gekregen. Door de inzet van de armoedeambassadeur is de gemeente beter zichtbaar. De samenwerking met diverse partijen is versterkt en de drempel om contact te zoeken bij armoede en financiële problemen is verlaagd. Complexe situaties van inwoners worden vaker voorgelegd aan team schuldhulp, o.a. door GGZ en thuiszororganisaties. Bovendien heeft de armoedeambassadeur in 2023 verschillende aanvullende initiatieven opgezet om mensen in armoede beter te ondersteunen of het gesprek aan te gaan over armoede. Denk hierbij aan het realiseren van menstruatieproducten uitgiftepunten door heel Meierijstad en het realiseren van de Leskist Positive Minds die basisscholen kunnen gebruiken om het gesprek over armoede aan te gaan in de klas.

5. Meer inwoners leven gezonder zodat ze beter functioneren en minder zorg nodig hebben.

De gezondheid van inwoners wordt door verschillende factoren bepaald. Gezondheid is daarom steeds meer iets van alle facetten van de samenleving. Steeds meer organisaties en partijen werken samen aan gezondheid, zowel in het medisch domein als in het sociaal domein, het fysiek domein en de sport- en cultuursector. Zo ook in Meierijstad. In de afgelopen jaren zette de gemeente Meierijstad zich in voor preventie en positieve gezondheid waarbij de gezondheid en het welbevinden van de inwoners centraal stonden.

GALA en IZA
Er zijn recent twee akkoorden afgesloten met afspraken over zorg en gezondheid. In het Integraal Zorgakkoord (IZA, 2022) staan afspraken tussen de overheid en een groot aantal partijen in de zorg. Het doel is de zorg in Nederland voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. De zorg staat namelijk onder andere door de vergrijzing onder druk. Inwoners zijn gebaat bij een meer stevige inzet op preventie van ongezondheid met een nadrukkelijkere rol voor het sociaal domein, in samenwerking met de zorg. Er is dus veel meer samenwerking nodig, een andere organisatie van zorg en meer aandacht voor een gezond leven om zorgbehoeften te voorkomen of in te perken. Voor dat laatste is een extra akkoord afgesloten tussen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en het ministerie van VWS: Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). GALA streeft naar het bredere doel van een gezonde generatie in 2040. Alle gemeenten, waaronder de gemeente Meierijstad, hebben daarvoor in oktober 2023 een Plan van Aanpak ingediend bij VWS.

Gerealiseerd in 2024
In 2024 is verder gewerkt aan de uitvoering van het plan van aanpak GALA. Er is gewerkt aan de diverse GALA thema's door middel van projecten en activiteiten die bijdragen aan de doelen van elk thema. Wat er zoal in 2024 gerealiseerd is:

- De projectmedewerker digitaal burgerschap werkt aan diverse thema's rondom digitale inclusie.
- De ketenaanpak Kansrijke Start is in 2024 verder ontwikkeld en uitgebreid met begeleiding bij borstvoeding door middel van een lactatiekundige en het gratis verhuren van borstkolven voor inwoners in armoede van de gemeente Meierijstad.
- Het Paramedisch Platform Meierijstad heeft de ketenaanpak valpreventie succesvol geïmplementeerd.
- Er is gestart met extra inzet op verzuimbegeleiding vanuit de GGD binnen het primair onderwijs.
- Naar aanleiding van het onderzoeksrapport naar mantelzorgers in Meierijstad heeft er in 2024 een werkconferentie plaatsgevonden waar een start is gemaakt met het oppakken van de nodige interventies op dit thema.

In 2024 is ook gewerkt aan de uitvoering van het Integraal Zorg Akkoord. Dit gebeurde op regionaal, subregionaal en lokaal niveau.

Regionaal
De regionale samenwerking beslaat het gebied Noord Oost Brabant en Bommelerwaard. Dit is een samenwerking van 12 gemeenten waarbij we gezamenlijk werken aan een aantal regionale opgaven. In 2024 is er onder andere regionaal ingezet op de coördinatie van domeinoverstijgende ketenaanpakken zoals Welzijn op Recept en het inrichten en bemensen van een dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten in de regio voor mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Subregionaal
Gemeente Meierijstad werkt in de subregio Samen in Gezondheid (samenwerking tussen de gemeenten Oss, Maashorst, Bernheze, Boekel en Meierijstad) aan een integraal transformatieplan samen met alle zorg- en welzijnspartijen in deze subregio. In 2024 is er een akkoord gekomen op de zogeheten snelle toets. Deze snelle toets bepaald of het voorstel voor de impactvolle transformatie voldoet en past bij de afspraken van het Integraal Zorg Akkoord. Na dit akkoord is gestart met de uitwerking van het complete transformatieplan samen met alle betrokken partijen. Dit transformatieplan dient bij te dragen aan de transformatie en de beweging die in het Integraal Zorgakkoord met elkaar is afgesproken. Het transformatieplan is op 1 mei 2025 ingediend en ligt nu ter beoordeling bij de zorgverzekeraar en gemeente.

Lokaal
Gemeente Meierijstad is in 2024 gestart met de voorbereidingen om de samenwerkwijze uit te rollen. De samenwerkwijze is een aanpak om samen met professionals en inwoners zelf de best passende oplossingen te vinden voor hulpvragen van inwoners. Aan de hand van de drie vragen ‘wat wil ik, wat kan ik en wat heb ik nodig?’ formuleert de inwoner samen met professionals en netwerk zijn/haar hulpvraag.
Hiervoor is een projectleider aangesteld. Deze projectleider heeft in 2024 alle voorbereidingen getroffen om in 2025 de samenwerkwijze daadwerkelijk als methodiek uit te rollen en te verankeren in Meierijstad.

Uitvoeringsplan Gezondheid en GALA
In 2024 is er gewerkt aan het nieuwe uitvoeringsplan Gezondheid en GALA waarbij wordt beschreven hoe we binnen Meierijstad uitvoering geven aan de gezondheidsnota in 2024 – 2026. Het plan is in Q1 2025 vastgesteld.

In het uitvoeringsplan Gezondheid en GALA staat, net zoals in de gezondheidsnota, positieve gezondheid centraal.

De gezondheidsnota bestaat uit een vijftal thema's met bijbehorende ambities.:
1. Gezonde leefstijl en bewegen;
2. Gezonde sociale omgeving;
3. Gezonde groene omgeving;
4. Toegankelijke zorg;
5. Gelijke kansen op gezondheid.

De ambities zijn als volgt:
- Ouderen worden vitaler ouder en hebben minder risico op een valletsel
- Er is een sterke sociale basis met voldoende laagdrempelige mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten, te ondersteunen en de buurt aantrekkelijker te maken.
- Minder alcohol- en drugsgebruik bij jongeren onder andere door denormalisering
- In de gemeentelijke ruimtelijke planvorming hebben de gezondheidsaspecten voor inwoners een hoge prioriteit
- Voorkomen en terugdringen van mentale klachten bij jongeren, volwassenen en nieuwkomers
- Bereiken en ondersteunen van inwoners met een gezondheidsachterstand

De uitvoering van het gezondheidsbeleid sluit nauw aan bij de doelen en ambities van het IZA en het GALA.

6. Inwoners zijn zelfredzamer door meer gelijkwaardige, integrale en laagdrempeliger ondersteuning en zorg in eigen omgeving.

De omslag van complexe, verkokerde ondersteuning veraf naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning dichtbij (of bij specialistische zorg in de regio) wordt voortgezet. Dit wil zeggen dat inwoners in hun eigen omgeving ondersteuning kunnen krijgen op een laagdrempelige wijze. Hierbij dient breed gekeken te worden naar de behoefte van de inwoner, zodat er integrale ondersteuning en zorg geboden kan worden. Zo zijn bijvoorbeeld de gebiedsteams dicht bij de inwoners georganiseerd en wordt binnen een gebiedsteam integraal gekeken en snel geschakeld om de juiste ondersteuning en zorg in te zetten.
We vinden preventie belangrijk, voorkomen is immers beter dan genezen. Op het gebied van preventie zijn er veel (lokale) partners met wie wordt samengewerkt. Daaronder de welzijns- en maatschappelijke organisaties die een bijdrage leveren aan het mee kunnen (blijven) doen in de samenleving of bijvoorbeeld aan een gezonde leefstijl. De partners zijn vaak juist dicht bij de inwoners te vinden en hebben naast een rol in de preventie ook een rol in vroegsignalering.
We willen bereiken dat inwoners die ondersteuning of zorg nodig hebben, voordat zij zich wenden tot professionele ondersteuning en zorg, al preventief bereikt worden. Dit willen we bewerkstellingen door de krachten te bundelen met lokale voorzieningen en initiatieven. Verder door lokaal inloopvoorzieningen te realiseren waar alle inwoners welkom zijn als bezoeker, vrijwilliger of als deelnemer. Bijvoorbeeld een inloopvoorziening voor financiële problemen of schuldhulp of de coalitie tegen eenzaamheid. De gemeente initieert, stimuleert en/of faciliteert dit soort initiatieven.

***G*erealiseerd in 2024**

Inloopvoorzieningen waar inwoners elkaar laagdrempelig in de buurt kunnen ontmoeten draagt bij aan het realiseren van dit doel. Naast de bestaande inloopvoorzieningen is in 2024 het initiatief Thuis in Rooi verder ondersteund door het vinden van een nieuwe locatie, namelijk de Dommeltoren. Verder zijn de vragen van andere inloopvoorzieningen opgepakt.

In 2024 is er ook verder gewerkt aan de doorontwikkeling Toegang. Diverse onderdelen van de sociale teams worden verder ingericht om zo inwoners zo dichtbij mogelijk en passend te kunnen ondersteunen gezamenlijk met de Coöperatie Sociaal Werk Meierijstad. Hierbij is o.a. aandacht voor een eenduidige en uniforme werkwijze en integrale intake. Deze verdere uitwerking en invulling van de samenwerking vindt in nauwe afstemming plaats met eerdergenoemde maatschappelijke partners. Afstemming vindt plaats op bestuurlijk niveau, managementniveau als uitvoerend niveau.

Vijf maatschappelijke partners vormen samen de coöperatie Sociaal Werk Meierijstad en geven gezamenlijke invulling aan deze opdracht. Ten grondslag daaraan ligt een gezamenlijk werkplan. Deze samenwerking draagt o.a. bij aan passende hulp in het voorliggend veld en vroegsignalering. Deze samenwerking wordt nog verder doorontwikkeld, bijvoorbeeld ten aanzien van kosten/kostprijs en meting/monitoring. In de samenleving zijn naast de coöperatie diverse andere partners actief, in afstemming met hen is aandacht voor het zo dichtbij mogelijk aanbieden van passende ondersteuning en het aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners. Tijdens de diverse crisissen die we de afgelopen jaren gezien hebben (o.a. corona en Oekraïne) hebben wij nadrukkelijke samen opgetrokken om onze inwoners te kunnen ondersteunen. Naast ondersteuning als gevolg van corona hebben onze partners actief bijgedragen aan de opvang van Oekraïners op de diverse opvanglocaties en in de ondersteuning via aanvullende interventies/activiteiten of uiteindelijk via het reguliere aanbod.

Meierijstad is koploper onafhankelijke clientondersteuning (OCO). Van april 2020 tot en met mei 2024 is er gewerkt aan de doorontwikkeling van de clientondersteuning. Hierbij lag de focus op visievorming, afstemming tussen verschillende soorten clientondersteuning, integraliteit (Wmo, participatie en jeugd), vergroten bekendheid en vindbaarheid OCO. Zo is voor 2024 opnieuw een communicatiekalender gemaakt en zijn diverse online en offline communicatie-acties opgezet om de OCO onder de aandacht te brengen van zowel inwoners als verwijzers. Ook is er een halfjaarlijks overleg met alle OCO's waarop zij hun casuïstiek kunnen delen en er rondom actuele thema's kennis wordt gedeeld. Verder is er in 2024 in samenwerking met MEE een evaluatie uitgevoerd om bouwstenen op te halen voor de borging van de doorontwikkeling van clientondersteuning. Hoofdconclusie uit deze evaluatie is dat er aandacht en actieve sturing op het onderwerp OCO nodig blijft. Voor de verdere uitvoering, doorontwikkeling en monitoring van OCO is in 2025, in de vorm van een pilot, een rol van aanjager belegd bij Sociaal Werk Meierijstad.

Het aansluiten bij de doelgroep proberen we op verschillende manieren te doen. Zo is er in 2023 het lokale uitvoeringsprogramma voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang geactualiseerd. In dit uitvoeringsprogramma plan, wat tot en met 2025 loopt zijn verschillende projecten opgenomen waarmee we het welzijn van onze meer kwetsbare inwoners willen versterken. Voorbeelden hiervan zijn de formulierenbrigade, de diverse inloopvoorzieningen, PIM, de inzet van ervaringsdeskundigheid en ontwikkelingsgerichte arbeidsmatige dagbesteding.

Meierijstad beschikt sinds 2022 over een kleinschalige opvang voor vrouwen met kinderen en alleenstaanden. De vraag naar opvang neemt echter toe waardoor regionale samenwerking belangrijk blijft. In 2024 is de regionale Aanpak Dakloosheid gepresenteerd, waarbij gemeenten, corporaties, welzijnspartijen en andere ketenpartners samen een stip op de horizon hebben geplaatst om te werken naar geen daklozen in 2030. Een ambitieus doel, waarbij partners elkaar moeten blijven vinden op het gebied van samenwerken en vroegsignaleren. In dit plan worden vier grote bewegingen omschreven, die moeten bijdragen aan het terugdringen van dakloosheid: 'van curatief naar preventief', 'van stad naar regio', 'van grootschalig naar kleinschalig' en 'van opvang naar wonen'.

Centrumgemeente 's-Hertogenbosch is in 2023 en 2024 gestart met verschillende pilots, waarvan een aantal in 2025 ook in Meierijstad zal worden uitgerold, zoals Onder de Pannen, waarbij hospitaverhuur mogelijk wordt gemaakt voor inwoners in zowel koop- als sociale huurwoningen en Wonen Eerst, waarbij de tijd in maatschappelijke opvang zo kort mogelijk wordt gemaakt en in sommige gevallen zelfs helemaal wordt voorkomen.

7. Meierijstad en de regio werken doelmatiger met meer gebruik van standaarden en data.

In het sociaal domein hebben we als gemeente veel contact met onze inwoners en met onze samenwerkingspartners. Deze contacten leveren veel interessante informatie op. Tegenwoordig noemen we deze informatiedata. Daarnaast heeft de gemeente de beschikking over zogenaamde basisregistraties. In de basisregistraties verzamelen we informatie over personen en over percelen (geo). Ook samenwerkingspartners verzamelen data. Zo verzamelt bijvoorbeeld de GGD-informatie over gezondheid en de politie over veiligheid. Ook landelijk zijn er allerlei organisaties die gegevens verzamelen. Bekend zijn het CBS en het SCP.
Het uitwisselen van data tussen bronhouders verloopt steeds meer via standaarden. Zo zijn er koppelingen tussen basisregistraties om uitwisseling van data te standaardiseren.

Ook in het sociaal domein zijn standaarden ontwikkeld om de communicatie tussen gemeente en zorgaanbieders doelmatiger te laten verlopen. Deze standaarden zijn ontwikkeld voor de Jeugdwet en Wmo (iJW en iWmo). Deze informatiestandaarden regelen het berichtenverkeer tussen partijen over producten en diensten. Voor de beveiligde uitwisseling van de informatie is er een belangrijke koppeling ontwikkeld: het GGk (Gemeentelijk Gegevensknooppunt). Hiervan wordt steeds meer gebruik gemaakt.
In Meierijstad is er een Dashboard Sociaal Domein (DSD) in ontwikkeling. Het Dashboard Sociaal Domein is een integrale rapportage over de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet. De rapportage bevat drie elementen: kwantitatieve gegevens, financiële gegevens en een korte tekstuele toelichting en analyse.
De financiële gegevens in deze rapportage hebben betrekking op de inkoop van zorg en hulp, de kosten van de (individuele) voorzieningen en de kosten voor Werk en Inkomen, waaronder het minimabeleid en de schuldhulpverlening. Naast deze financiële lasten zitten er in de gemeentelijke begroting ook nog lasten voor lokaal beleid, preventief beleid, subsidies, gebiedsteam e.d. Alle lasten samen vormen de lasten voor het sociaal domein.
Het Dashboard Sociaal Domein is een groeimodel. De komende jaren worden in het kader van de doorontwikkeling zo nodig onderwerpen toegevoegd. Daarmee komt meer en betere sturingsinformatie beschikbaar. Ambitie is op termijn te komen tot allerlei koppelingen van applicaties, basisregistraties en andere bronnen die rechtstreeks ingevoerd worden in het dashboard.
Naast deze eigen dashboardrapportage zijn ook gegevens over het sociaal domein terug te vinden op de website waarstaatjegemeente.nl Deze website geeft gemeenten aan de hand van gemeentelijke thema's inzicht in hoe zij ervoor staan op de verschillende maatschappelijke terreinen. Het dashboard kan worden gebruikt voor het opstellen van gemeentelijk beleid of om gemeentelijke cijfers met (buur)gemeenten te vergelijken. Maar ook om de cijfers te vergelijken met de eigen cijfers uit het verleden. Denk aan gegevens als de cijfers van het aantal kinderen in jeugdhulp, het aantal gezinnen met een uitkering of financiële cijfers.

Gerealiseerd 2024
Bij de BERAP en de jaarrekening voegen wij het dashboard sociaal domein toe. Ook 2024 hebben we een verdere doorontwikkeling gemaakt om data te gebruiken bij onze manier van werken.
In 2020 het eerste strategische dashboard ontwikkeld; de 4G (Geld, Geluk, Gezondheid en Gezin) Monitor Sociaal Domein. Met deze monitor bieden wij de gemeenteraad voor het eerst inzicht in hoe Meierijstad zich op verschillende onderwerpen binnen het sociaal domen verhoudt tot andere gemeenten c.q. de regio c.q. landelijke cijfers. Op het moment dat wij negatief afwijken worden

voorstellen voorgelegd om dit bij te sturen. De 4G Monitor Sociaal Domein zal elke twee jaar worden opgesteld en bij de begroting worden aangeboden. De volgende keer is 2025.

8. Inwoners voelen zich meer eigenaar van lokale voorzieningen en hebben hier meer over te zeggen.

De gemeente kent veel lokale voorzieningen. We onderscheiden een tweetal categorieën: fysieke voorzieningen en niet-tastbare voorzieningen oftewel de diensten.
Onder fysieke voorzieningen vallen voornamelijk alle wijkgebouwen en gemeenschapshuizen. Deze worden alle beheerd dan wel geëxploiteerd door beheerorganisaties waarin lokale inwoners vertegenwoordigd zijn. Dit is vaak een stichting met betrokken buurtbewoners die zich inzet voor een toegankelijke voorziening om ontmoeting in de wijk mogelijk te maken. Ook voor sportcomplexen geldt dat deze vaak al beheerd worden vanuit de gemeenschap /vereniging/ stichting.
Onder diensten vallen activiteiten en burgerinitiatieven die bijdragen aan de sociale leefbaarheid in de kern of wijk en hulp aan (kwetsbare) inwoners. Er zijn diverse lokale initiatieven in Meierijstad waar eigenaarschap en zeggenschap in de samenleving ligt als het gaat om sociale vraagstukken. Denk hierbij aan Zorg om het dorp en de dorpsauto in Boerdonk, diverse ontmoetingsactiviteiten of de bewonerscoöperatie in Wijbosch. Dergelijke initiatieven kunnen rekenen op een meedenkende overheid die op een constructieve en afgestemde wijze ondersteunt – zonder het initiatief over te nemen. Hierbij denken we vanuit publieke waarde (en niet alleen vanuit de regels), en stimuleren/waarderen we het eigenaarschap in de wijk.

Gerealiseerd in 2024
In 2022 is op basis van de vitaliteitsscan het advies opgeleverd over het toekomstbestendig maken/houden van de wijk- en gemeenschapshuizen en de rol die de gemeente hierin kan vervullen. In 2024 is dit verder opgepakt door themabijeenkomsten te organiseren voor wijk- en gemeenschapshuizen en door de vragen van wijk- en gemeenschapshuizen te beantwoorden. Er is ook een regionale themabijeenkomst geweest om te kijken op welke thema's wijk en gemeenschaphuizen kunnen samenwerken of van elkaar kunnen leren, dit in samenwerking met 't Heft en PON & Telos. Onder andere door de vragenstukken waar besturen tegenaan lopen is er eind 2024 een regelgids ontwikkeld door het vrijwilligerspunt van Sociaal Werk meierijstad. In 2025 zal die verder worden uitgerold.

Ondersteuning van burgerinitiatieven loopt voor een groot deel via de coöperatie Sociaal Werk Meierijstad. Zij krijgen veel (aan)vragen van sociale partners en inwoners die zich willen inzetten om de leefbaarheid in hun wijk te vergroten. Dit leidt tot versterking van wijkinitiatieven en continuering van voorzieningen dichtbij huis voor ontmoeting, dagbesteding, vrijwilligerswerk en informatie en advies. Evenals voorgaande jaren worden er diverse wijkinitiatieven ondersteund. Wat opvalt is dat armoede een prominent thema is. De kosten voor levensonderhoud stijgen wat ook weer wat doet met het niveau van leven en de dynamiek in de samenleving. Een initiatief dat daarbij noemenswaardig is, is Samen Sterk voor Meierijstad. Opbouwwerkers nemen actief een rol bij dit soort initiatieven door de inwoner te informeren en verbinden. In de periode rondom corona en opvang van Oekraïners zagen we daarnaast ook een toename van inwoners die bij willen/wilden dragen in crisistijd.

9. We verminderen de administratieve last bij professionals in de zorg. Hierdoor is er meer tijd voor hulpvragen.

Wij vinden het belangrijk om de zorg efficiënt en effectief organiseren. Door het verminderen van de administratieve last beperken we kosten en is er meer professionele ondersteuning van onze inwoners mogelijk.
We beperken de administratieve last onder andere door de bij doel 7 genoemde inzet van standaarden en data-uitwisseling via het GGk.
Daarnaast kiezen wij er ook bewust voor om regionaal, samen met andere gemeenten gespecialiseerde zorg (Jeugd en Wmo) in te kopen. Op deze manier hoeven zorgaanbieders niet onnodig veel energie te steken in allerlei dure en tijdrovende aanbestedingsprocedures met verschillende gemeenten in onze regio.
Het is belangrijk dat professionals bij de klant thuis de beschikking hebben over geautomatiseerde systemen. Denk hierbij aan een geautomatiseerd mobiel regelsysteem. Informatie kan dan snel beschikbaar zijn en worden gedeeld. Aanvragen kunnen sneller worden afgedaan.

Gerealiseerd in 2024

Eind 2024 zijn wij de voorbereiding gestart om samen met onze netwerkpartners te gaan werken met de zogenaamde Samenwerkwijze. Hierover zijn afspraken gemaakt binnen de IZA (Integraal Zorg Akkoord) regio. De Samenwerkwijze kan bijdragen aan het terugdringen van administratieve lasten, mits deze goed wordt ingericht en toegepast. De term Samenwerkwijze verwijst doorgaans naar een gestructureerde, gedeelde werkwijze tussen verschillende organisaties of teams, gericht op samenwerking rondom cliënten of specifieke casuïstiek (zoals binnen het sociaal domein of de zorg).
Hieronder enkele manieren waarop de Samenwerkwijze de administratieve last kan verminderen:
1. Eenduidige informatie-uitwisseling
Door gezamenlijk afspraken te maken over welke informatie gedeeld wordt, op welk moment en in welk format, wordt dubbele registratie voorkomen. Dit vermindert herhaling en administratieve handelingen.
2. Gezamenlijke regie en verantwoordelijkheid
Bij een gedeelde verantwoordelijkheid voor een cliënt of casus hoeft niet elke organisatie afzonderlijk alle administratieve stappen te zetten. Dat leidt tot efficiëntere dossiervorming en rapportage.
3. Gebruik van gezamenlijke systemen of standaarden
Wanneer betrokken partijen gebruikmaken van gedeelde digitale platforms of gestandaardiseerde formats (bijvoorbeeld voor voortgangsrapportages of actieplannen), wordt het aantal verschillende systemen beperkt en daarmee de administratieve complexiteit gereduceerd.
4. Focus op inhoud in plaats van procedure
De Samenwerkwijze is vaak gebaseerd op het principe van ‘één plan, één regisseur’. Daardoor verschuift de aandacht naar wat nodig is voor de cliënt in plaats van het volgen van verschillende bureaucratische procedures binnen afzonderlijke organisaties.

10. We stellen de leefwereld van de inwoners centraal en laten daar de systeemwereld zoveel mogelijk op aansluiten.

De transformatie in het sociaal domen vraagt ook om een andere klantbenadering. We zijn vaak gewend om bij een vraag te kijken welk aanbod we daarvoor in kunnen zetten. In een aantal gevallen is daar ook niets mis mee. Het is goed om basispakket aan zorg en ondersteuning te bieden en een aanbod aan voorliggende voorzieningen.
In een aantal situaties moeten we meer op zoek naar maatwerk, naar een omgekeerde benadering (omgekeerde toets). Sommige problemen los je namelijk alleen op door je te verplaatsen in de leefwereld van de klant en een oplossing te zoeken die niet standaard beschikbaar is. Zo vinden we een oplossing die echt werkt en vaak ook goedkoper is. De consulent luistert en is op zoek naar wat de klant echt verder helpt, waarmee de klant echt is geholpen.

Het programma Participeren in Meierijstad (PIM) is heel sterk gericht op deze nieuwe manier van werken. Onze gebiedsteams doen de eerste ervaringen op met deze aanpak. We gaan naast een klant staan en niet tegenover een klant. We zijn niet langer een klantmanager maar een coach. We steken een korte periode veel tijd in een klant. Op een coachende wijze zorgen we ervoor dat er weer meer perspectief ontstaat om mee te gaan doen. Of via werk of via een zinvolle dagbesteding. De eerste ervaringen met deze nieuwe aanpak zijn succesvol.

Gerealiseerd 2024
Ook in 2024 werken we hard aan de doorontwikkeling van onze sociale teams. In 2024 hebben we de samenwerking versterkt met onze welzijnspartners zodat we zoveel mogelijk naar voren organiseren. De leefwereld van onze inwoners staat hierbij centraal.

In 2024 zijn we ook de samenwerking tussen verschillende organisaties blijven versterken. We doen dit binnen PIM maar ook binnen het project LeefGoed. LeefGoed is volop in ontwikkeling. .
Samen met onze partners gaan we samenwerken op de thema's:

- Wonen & welzijn
- Ontmoeten & (Be)Leven
- Zorg & Ondersteuning
- Leren & Werken

Bij het uitwerken van deze thema's gaan we ook onze inwoners betrekken en gaan we onze dienstverlening nadrukkelijk vormgeven vanuit de leefwereld van onze inwoners. Vanuit LeefGoed zoeken we naar een innovatieve samenwerking waarbij we op het Kloosterkwartier in Veghel een nieuwe woonwijk ontwikkelen waar omzien naar elkaar, wederkerigheid en het versterken van het ontmoeten belangrijke thema's zijn. De leefwereld van het Kloosterkwartier moet het inspiratiekader worden voor de ontwikkeling van de systeemwereld op LeefGoed. Verschillende werkgroepen zijn sinds 2022 aan de slag om hier een invulling aan te gaan geven.

Naast een sociaal maatschappelijk spoor ontwikkelen we ook een ruimtelijk spoor op het Kloosterkwartier. Er ontstaat een unieke nieuwe woonwijk met huur en koopwoningen, diversiteit in prijs, met en zonder zorg, voor jongen en oud. Daarnaast levert LeefGoed in de wijk een aanbod van professionele partijen en een innovatieve samenwerking, die er op gericht is dienstverlening en bedrijfsvoering in het sociaal domein sneller, beter en efficiënter te organiseren voor onze bewoners / inwoners. LeefGoed is ook een proeftuin waar we learning by doing nieuwe ideeën ontwikkelen en uitvoeren. Begin 2024 zijn we gestart met het introduceren van Buurtverbinders in samenwerking met Butterfly Effect (zie www.butterflyeffect.nl). Butterfly Effect

selecteert en begeleidt een aantal inwoners van het Kloosterkwartier die bereid zijn om zich in te zetten voor het maken van verbinding met en tussen inwoners. Hierdoor ontstaan verschillende activiteiten in de wijk en in het Ontmoetingscentrum LeefGoed.

Eind 2024 zijn we met de LeefGoed partners de voorbereiding gestart om te gaan werken met de Samenwerkwijze. Zie hiervoor punt 9.

11. Hulp voor onze inwoners is dichtbij en snel beschikbaar.

De samenwerking met partners voor maatwerkvoorzieningen zoals zorgaanbieders en leveranciers van hulpmiddelen, is op basis van inkoop, aanbestedingen en gemeenschappelijke regelingen. Voor deze samenwerking gelden uitgangspunten als ondersteuning zo dicht mogelijk bij de burger aanbieden. Deze hulp wordt ingekocht vanuit regionale samenwerking. Ten aanzien van de inkoopafspraken vanaf 2020 is het uitgangspunt dat de manier van inkopen ondersteunend is aan het doel om de zorg voor onze inwoner zo dichtbij mogelijk te bieden en dat deze ook snel beschikbaar is. Dit houdt in dat er meer ruimte is voor lokale organisatie en innovatie en er meer lokaal gestuurd kan worden.

Gerealiseerd in 2024

We zijn nog volop bezig met de doorontwikkeling van onze sociale teams in de kernen Sint-Oedenrode, Schijndel en Veghel. Deze teams vormen de samenwerking tussen de gemeente en de welzijnsorganisaties op het terrein van de Participatiewet, Jeugdwet, Wmo, Sociaal werk en Maatschappelijk werk. We bieden zo dienstverlening met en zonder beschikking (voorliggende voorzieningen).
De teams worden versterkt om ook de toenemende complexe problematiek te kunnen ondersteunen op de scheidslijn sociaaldomein en veiligheid. We bouwen verder aan dienstverlening dicht bij de inwoners. Het versterken van de samenwerking tussen lokale organisaties zien wij als een belangrijke ontwikkeling om meer bij te dragen aan de transformatie in het sociaal domein.

12. Verbinding zorg en veiligheid.

Sinds een aantal jaren investeert Meierijstad in de verbinding van zorg en veiligheid. Door versteviging in deskundigheid en capaciteit in het sociaal- (toegang- en beleid) en het veiligheidsdomein krijgen we steeds meer grip op complexe casuïstiek met veiligheidsrisico's. We weten beter wat er speelt, werken steeds efficiënter samen met interne en externe partners en slagen er samen steeds meer in problematiek vroeg te signaleren en escalatie te voorkomen.

Gerealiseerd in 2024

In 2024 zijn de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van zorg en veiligheid in gang gezet; implementatie AVE model, inzet consulenten zorg veiligheid, realisatie Team Outreachende- en crisiszorg Meierijstad (TOM) Het geheel draagt bij aan beter grip en regie op complexe casuïstiek met veiligheidsrisico's.
We zijn hierdoor beter in staat problematiek te voorkomen, vroeg te signaleren en escalatie te voorkomen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de vele meldingen bij TOM. Door deze ontwikkeling kunnen we al vroeg in een crisissituatie ingrijpen. Uit de data-analyse van TOM zien we bijvoorbeeld dat het aantal meldingen bij politie rondom verward gedrag (E33-meldingen) is afgenomen. Er is meer deskundigheid en capaciteit gerealiseerd waardoor we regie op multiproblem cases nog maar in een klein aantal gevallen buiten de organisatie hoeven te leggen.
Ook in de aanpak van jeugdgroepen wordt vanuit het sociaal domein en veiligheid intensief samengewerkt.

Domeinoverstijgende samenwerking vraagt om afstemming, duidelijke werkprocessen, kennis van en begrip voor elkaars opdracht en werkwijze. Het AVE model (Aanpak ter voorkoming van Escalatie) helpt hierbij. In 2024 hebben we gewerkt aan het trainen van onze teams en aan de implementatie van deze werkwijze. In 2025 wordt dit vervolgd.

Sinds 2023 zetten we ons in regionaal verband in voor veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (ViA). Hiertoe is de werkgroep ViA opgericht. Belangrijk speerpunt is om, in casuïstiek, samen met externe partners, gefaseerd te werken aan veiligheid. In 2024 is een groot deel van onze teams geschoold in de bijpassende methodiek; Top 3. We werken aan de implementatie en borging van deze methode.

De opdracht van de werkgroep ViA is fors, complex en ambitieus. De werkgroep ervaart veel knelpunten in het uitvoeren ervan. Momenteel wordt bekeken of de opdracht en de regionale werkwijze aangepast moeten worden. Hier wordt eind Q1 2025 bestuurlijk over besloten.